

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt — kr.
Fél évre	2 frt — kr.
Negyed évre	1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedd en

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

A királyné temetése.

Megtörtént tehát. A bécsi kapuczinus barátok temploma allatt levő sirbolt ajtaja bezárult felséges nagyasszonyunk után s Ő ott pihen most szive bálványá, a korán elhunyt édes fia szomszédságában.

A test, a porlandó test megpihent örökre, a lélek pedig fölszált az égbe, hogy onnan tekintsen ránk elárvult nemzetre tovább is szeretettel s könyörögjön érettünk, a mi jólétünkért a Mindenható trónusánál.

Sokan vannak már nekünk pátrónusaink az égben, kik érettünk könyörögnek, kik kiterjesztve tartják angyali védő szárnyaikat fölöttünk, de hiszen szükség, nagy szükség van rájuk, mert nagy a mi korunknak az ő romlottsága. A nép maga már kilépett Istennek szolgálatából s Beliálhoz és Belzebubhoz szegődött; már ismét oda jutottunk, ahol a régi kor népe volt, hogy vértanukra volt szükség, kik ártatlan vérüket ontsák embertársaik bűneiért és megváltására.

Mert ne tagadjuk, vértanu a mi Istenben boldogult királynőnk is, vértanuja a népek gonoszságának.

Eltűnt immár teste, lelke szemeink elől, de egy nem tűnhetett el, nem fog eltűnetni soha: az Ő emlékezete.

Nemzedékek fognak kihalni, országok fognak elpusztulni, de az Ő emléke, az megmarad mindörökkön örökké, míg csak egy ember fogja taposni hazánk szent földjét. Neve ott fog szerepelni az anyák, a dajkák meséiben s a zsenge gyermekek áhitattal fogják majd hallgatni a szebbnél szebb meséket a világszépasszonyról, a legjobb királynéről s alig fogják majd hinni, hogy mindaz, amit hallanak, nem mese, hanem megtörtént valóság. Mi, kik szerencsések voltunk Őt látni, ismerni, bizonyosságot tehetünk róla.

Nyugodj hát békében, szeretett Nagyasszonyunk, jó Anyánk!

Terjeszd ki ezentul is védő szárnyaidat a Te mélyen lesujtott, a porig meg-alázott néped fölött s könyörögj érettünk, méltatlan gyermekeidért, mert a Te angyali kérésed bizonyára meghallgatásra talál Annál, kinek angyalai közt Te vagy egyike a legkedveltebbeknek!

Örök békesség, nyugalom lebegjen haló poraid fölött!

Váló ponton.

Még egy szám ezen kívül s befejeztük lapunk második évfolyamát, ha pedig annak elődjét is ide számítjuk, négy évi működésre és munkálkodásra tekinthetünk vissza. Ez az időpont komoly gondolkodásra indít; itt az ideje megfontolnunk, hogy vajjon munkálkodjunk, fáradozzunk tovább is, vagy pedig adjuk át magunkat a sokkal kényelmesebb tétlenségnek?

Négy hosszú éven át fáradoztam, dolgoztam, megtoldva a rövid nappalokat a hosszú éjszakákkal, föláldozva kényelmet, egészséget; fújtam a riadót, hogy fölköltsem annak harsogó hangjaival az erdészeti altiszti személyzetet mély álmából; hogy tettekre serkentsem a tétlenségben szunnyadozókat. Föláldoztam vagyoni jólétemet, tönkretettem talán egész jövőmet, hogy szolgáljam ama nemes eszmét, melynek keresztülvitelét életem föladatavá tűztem ki: az erdészeti altiszti személyzet sorsának a megjavítását.

Számítottam rá, hogy terhes munkálkodásomban nem százaik, de ezreik fognak támogatásomra, segítségemre sietni, kiknek érdekében emeltem föl szavamat, de az emberi számítás gyarló: fővenyre építettem reménységemet, nem pedig kösziklára. Nem azt akarom ezzel

mondani, hogy hívó szózatomat senki sem hallotta meg; ellenkezőleg, akadtak nemes és fenkölt gongolkodású férfiak, kik fölfogták tevékenységem fontosságát, kik készségesen nyújtották felém, a gyakran már roskadozó felé segítő jobbjukat, de hát az ő segítségük még mindig nem elég a nagy mű fölépítéséhez, a tömeg pedig érzéketlen maradt, sőt szám-talanok voltak olyanok, kik úgy mutatták, mintha segíteni akarnának, e helyett azonban megrontásomra törekedtek. Érttem ezek alatt az olyanokat, akik kiadásaimat szaporítva akkor, midőn már tartozásaik fölhalmozódtak, elinaltak s volt elég lelketlenség bennük más embertársuk szájából kivenni a falatot. Nem teszek nekik többé szemrehányást, mert hiszen ők csak a mai romlott kor szelleme szerint cselekedtek, ez pedig az önzés. Nehogy azt higgye bárki is, hogy az amit a be nem folyt előfizetési díjakról beszélek, nem egyéb pusztán szószátyárságnál, legközelebb meg fogom örökíteni az illetők neveit: hadd lássák az ő kártársaik, hogy kik azok, kik a jó felé való törekvéseiket megrontani igyekeztek.

Arról van most különben szó, hogy küzdünk-e még tovább is, vagy pedig ölbe tett kezekkel adjuk át magunkat és jövőnket a sorsnak?

Nem! Nem adjuk még föl a küzdelmet,

TÁRCZA.

Epizódok a királyné életéből.

Nagy Károly német császárról modotta a rege, hogy Aachenhez neje holtteste kötötte, kit igen szeretett. Nagyasszonyunk azt a titkot, miért szereti annyira Gödölöt, így fejtette meg:

Oh! engem csak a természet éltet! Évről-évre mindig jobban megszeretem ezt az örökké szép életadó természetet.

... A gödölői erdő tisztára söpört, széles utain büszke tartású, karcsú nő megy lassan, talpig fekete ruhában. Alakja fejedelmi, arcán az a szelid fönség honol, melyet sok szenvedés rajzolt oda, a kinek mélyen érző szíve s fennen szárnyaló lelke van. Szelid, borongó tekintetében a jóság fénye csillan meg, a mint belevész

az erdők sűrűjébe, vagy gyöngéd részvétellel nyugszik meg egy leperdült, hervad levelén. Az őszi hangulathoz pompásan illik a sötét ruha s a magába vonuló lélek csöndes töprengése, mely vigaszt keres a multban s megnyugvást a jövőben. Soha szebb kép, méltó keretben! S ez a fönséges gyászoló, ez a fejedelmi töprengő: Magyarország koronás Királynéja, a kinek egész kedélyvilágát, lebilincselő megjelenését oly hiven adja vissza Jókai jellemzése: „Mosolygó fájdalom! ...“

Ezt a hangulatot írja meg Erdélyi Zoltán is „Gödölön“ című költeményében:

Őszi napnak méla verőfénye
Ráesik a sáppadó levélre.
Mintha bánat volna írva rája,
S attól volna olyan beteg, sárga.
Mintha minden levél panaszt tenne
Elmult nyárra, futó kikeletre!

Ritkul a lomb, utját már nem állja
Napsugárnak, alig is van árnya,
S az is olyan szomorú, oly bágyadt,
Koppottabbá teszi csak a fákat.
Harmat helyet fakadó levélre —
Haraszt zördül minden nyomon, lépten.

mig csak szikrányi kilátásunk van a diadalra! Még egy végső kísérletet teszünk s küzdeni fogunk addig, mig csak egy csöpp erő lesz bennünk, mig karunk végleg kimerülve le nem hanyatlik!

Abban a reményben, hogy eddigi valódi hiveink nem fognak cserben hagyni s az eddig tétlenek és közönyösek is fölbuzdulnak a nehéz küzdelem láttára s még azok is, kik zászlónkat bármi okból elhagyták, az alá vissza fognak térni, az alábbi fölhívást bocsátjuk ki hazánk összes erdészeti altisztjeihez:

Felhívás

Magyarország erdészeti altisztjeihez.

Bajtársak!

Az erdészeti altisztzi személyzet szeretett hazánkban még mindig nem foglalta el azt a helyet, mely őt hasznos és önfeláldozó munkálkodásánál fogva a társadalomban méltán megilletné; még mindig lenézett, hogy ne mondjuk, megvettett osztálya a népességnek, pedig a legnagyobb tiszteletet érdemelné!

Ennek a szomorú jelenségnek okát kutatva rá jövünk, hogy azt leginkább szétszórtságában kereshetjük. Az ezreket és ezreket magába záró testület minden egyéb, csak nem testület; szét van forgácsolva, szét van ta-

golva. Helyzete mindaddig változni nem fog, mig a szétszórta egyedek nem fognak tömörülni s egy egészséges, erős egészet képezni. Ahoz, hogy ezt megtehessék, összetartó kapcsolatra van szükség.

Ilyen összetartó kapcsolatra legalkalmasabb a sajtónak legfontosabb terméke: a hirlap. Ezt a kapcsolatot igyekeztem megteremteni akkor, midőn négy évvel ezelőtt megindítottam az „Erdőőr” című szak- és társadalmi lapot, mely később helyett adott a most is megjelenő „Erdészeti Ujságnak”-nak.

Az „Erdészeti Ujság” a jövő hó elejével megkezdheti harmadik évi pályafutását s igyekezni fog azt méltón megfutni, de ehhez szüksége van arra, hogy azok, kiknek érdekében munkálkodni igyekszik, minden erejükből, igaz lelkesedéssel úgy anyagilag, mint szellemileg is támogassák.

Az „Erdészeti Ujság” hű marad eddigi céljához: mindenkiben és minden eszközzel szolgálni az erdészeti altisztzi személyzet érdekeit s küzdeni kívánt a főcél eléréseért: egy „Országos Erdészeti Altisztzi Egyesület” megalakításáért. Ez lesz sulypontja lapunk munkálkodásának s már legközelebb széles körű mozgalmat fogunk megindítani ennek érdekében, mit természetesen csak akkor tehetünk sikeresen, ha ebben az erdészeti altisztzi

Mint egy templom, diszeitől fosztva,
Mint egy kastély földig kirabolva,
Olyan lettél erdő! olyan árva!
Bus lesz az is, a ki utad járja
Lelkére száll csöndes-édes bánat,
S mesiratja lombjavesztett fádát! . . .

. . . Hanem ha jó egy királyi asszony
Miattad az könyvet ne hualasszon,
Nagy bánatát altassad el szépen,
Járjon benned mindig verőfényben!
Ne zörrenjen összeaszott bokrod,
Halk-zizegőn suttogjon a lombod!

Oh! mert a ki vigaszt keres nálad,
Olyan sokszor látogatta bánat!
Nagy szívében annyi nehéz emlék,
Fájdalmuktól annyi szív betelnék!
Fehér lelkén ott a bunak árnya,
Hó-galambon sötét holló szárnya!

A Királyné! . . . ismered őt régen!
Még az öröm vidám idejében,
Szebb napokban, hogy legelőbb láttad,
S tudod azt is, mikor tört rá bánat
Tudod azt is, mi az, a mit vesztett,
Ismered az — anyaszív-keservet!

S lásd! a vigaszt itt keresi nálad,
Tanítsd meg hát mindenik szál fádát

But elűző bűvös-bájos dalra,
Hogyha ez a nagy bánkódó hallja,
A szívébe csöndes érzés szálljon,
Fény reszkessen lelkében az árnyon!

Magyarország sok millió népe
Feléd fordul könyörögve, kérve,
Feléd fordul kérve, parancsolva;
S millióknak ez az egy a gondja:
Füved, fádát meg se tanítsd másra,
Egyre csupán: — a vigasztalásra!

Altató dalt készíts bánatának,
Szellőid, ha körülötte járnak,
Tanítsák meg lelkét feledésre,
Új életre kelő reménységre!
Halld kérésünk', halld megparancsunkat:
Vigasztald meg mi Nagyasszonyunkat!

Gödöllő földnépe, mely imádta Erzsébet királynét,
ha meglátta délczeg, feketeruhás alakját, tiszteleteljesen
tért ki utjából, mert tudta, hogy a Felséges Asszony
nem szereti a kíváncsi tolakodást.

Ha megérett mégis, hogy ismeretlenül közelgett
hozzá egy-egy öreg anyók vagy gyermek, nyájas
beszédbe ereszkedett velük. S a kik hallották csöndes,

személyzet kivétel nélkül, mint egy ember sikra szállva támogatni fog.

Lapunk továbbra is foglalkozni fog erdészeti és vadászati dolgok fejtegetésével, de tudva azt, hogy az erdészeti altiszti személyzetnek egyéb szellemi táplálékra is szüksége van, kivált pedig hogy a világ folyásáról is fogalma legyen, szerény anyagi viszonyai pedig nem engedik neki a drágább hírlapok járatását, állandó rovatot nyitunk a fontosabb politikai és társadalmi események ismertetésére, természetesen anélkül, hogy ebben a tekintetben önálló, saját nézeteket nyilvánítanánk.

Ezenkívül „Hasznos tudnivalók“ rovat alatt gazdasági és az általános műveltséghez szükséges dolgokat fogunk ismertetni. A „Különfélék“ rovata tárgyalni fogja az érdekesebb napihireket.

Igyekezni fogunk tehát tisztelt olvasóink kezébe olyan lapot adni, mely igényeiket minden irányban kielégíteni fogja s meg vagyunk győződve arról, hogy már az első évnegyedi próba után lapunk minden egyes erdészeti altisztre nézve nélkülözhetlen olvasmányt fog képezni.

Az „Erdészeti Ujság“ előfizetési ára, mely a kiadóhivatal czime alatt Szászsebesre küldendő, továbbra is a régi maradt, és pedig:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Felhívjuk tehát az összes erdészeti altiszti urakat, hogy nehéz munkánkban a jövőre is támogatni s újabb és újabb hívek toborzásával lapunknak nem csak fönmaradását, de fölvirágzását is biztosítani sziveskedjenek. Amit ezen a téren tesznek, csak a maguk érdekében teszik.

Csoportosuljunk a kitűzött zászló köré!
Legyünk egyek!

Isten segedelme legyen mindnyájunkkal!

Szász-Sebesen, 1898. szeptember havában.

Podhradszky Emil

az „Erdészeti Ujság“ szerkesztője és kiadója.

A teakfáról

A világ legnehezebb fája általános meggyőződés szerint bizonyára a teak, a *Tectoa grandis* fája, a kelet összes erdei fái között a legbecsesebb.

Tekintettel ezen fának a mai hajóépítésnél nagyon kiterjedt alkalmazására, bizonyára a legtöbb ember csodálkozással fogja hallani, hogy még rövid néhány évvel ezelőtt a hajóépítők ép oly előítélettel viseltettek a teakfa iránt, mint régebben a vas iránt. A vélemény mindkét esetben az volt, hogy ezen anyag oly nehéz, hogy az abból készített hajók alámerülnek.

Angliában sok évig abban a téves nézetben voltak, a mikor a teak kb. 50 évvel ezelőtt még nem volt annyira elterjedve, hogy teak-gerendák nem usznak. Tény, hogy a Malaber- teak nagyon nehéz és ez okból csakis tőgerendának és kisebb hajóépítésifának használ-

lágú hangját s látták jószágos mosolyát s leereszkedő szerénységét, — ném győzik áldani a magyarok Nagyszasszonyát.

Az az igazán rajongó szeretet, mely Királynénk iránt a gödöllői nép szívében él, egész mesekört fűzött már nevéhez.

Négy év előtt történt, hogy a Királyné Besnyőre hajtattott s mielőtt leszállott volna a fogatról, meghagyta a kocsisnak, hogy hol és mikor várakozzék reá. A Felső Asszony ezután elment egymaga a „Juharos“-ba sétálni. A gödöllői erdőségeknek legszebb része ez a hely, melynek hegyei a Cserhátnak végső kiágazásaihoz tartoznak.

A királynénak már régi óhaja volt e helyeket bejárni. Alig mult el három óra, a felső asszony utnak indult s keresztül-kasul bejárta az egész erdőt.

Midőn elérkezett az idő, melyre kocsiját megrendelte, vissza akart menni, de nem tudta, merre; kissé ijedten járt kelt az erdőben, mikor két parasztemberre talált, kik sikárt szedtek a tilosban. A királyné

hozzájuk sietett és kérte őket vezetnék ki az országutra. Az egyik kereken kijelentette, hogy ő biz nem ér rá, mert az idő pénz. A másik szerencsésebb volt. Azonnal lerakta batyuját s kész volt a kalauzolásra. Királynénk utközből kitudakolta nevét, lakását s családi viszonyait. Midőn az országutra értek, a Felső Asszony megköszönte szíveségét s ezzel elváltak.

Másnap egy erdőőr állított be a paraszthoz, hogy az erdőmesteri hivatalba vigye. A szegény ember kétségbe volt esve, hogy följelentették, a miért sikárt szedett. Társa pedig kárörvendve mosolygott szomorú sorsán.

Az erdőmesteri hivatalnál azonban csakhamar eloszlott kétségbeesése, midőn Kallina Károly főerdőmester tudára adta neki, hogy az a hölgy, a kit tegnap kikísért az erdőből — a királyné volt s azzal öt darab aranyat adott át neki. A jó embert nagyon meghatotta a dolog:

Hej, ha tudtam volna, de másképp beszéltem volna vele!

ható; a Jáva-teak azonban deszkáknak, Birmából és Siamból eredő teak árbócfának és szálának dolgoztatik fel. A teak tényleg oly erős mint a tölgy, sőt mi több, nem uszik oly könnyen, likacsos és természetes zsiros alkotásu. Rendkívül tartós, de azért könnyen megmunkálható. Minden éghajlat alatt és bármily korban használható, mert nem szárad össze és nem szenved száraz porhadásban. A malabari teakot tekintik legjobbnak, a Hátsó-Indiában nagy mennyiségben előforduló pedig a legolcsóbb, mert vizen szálitható az erdőkből a kikötőkbe. Ezen fontos kereseti ággal szándékozunk bővebben foglalkozni.

Siam legjobb teakerdei a királyság északi részében vannak, Birma határához közel és ezek tényleg egy kerek kört képeznek a három nagy folyam forrásai körül. A hegláncz egyik oldalán a gerendák az erdőfolyamokon a Turingyengbe és innen a Salwenkbe, a dombok másik oldalán a Mei-Ping folyóba és innen Bangongba tutajoztatnak le.

A legközelebbi teakerdő ezen kikötőtől a Mewong folyó mellett van. A magas erdő az utolsó 40—50 esztendő alatt érte el ezen ipar mostani jelentőségét és pedig leginkább azért, mivel abban az angol tőke is részt vesz. A kereskedelem főrésze két angol kereskedelmi társaság kezében van, melyek közül az egyiknek főtelepe Bombay.

Az erdőket a tulajdonosuk kérbe adja kihasználás végett és a legtöbb bérbeadási szerződés birmaiak kezében van, akik angol alattvalók. Ez egy bizonyos pénzüsszeget igényel, például a szükséges elefántok beszerzésére, melyekből 50 vagy több szükséges egy erdő részére; egy elefánt 1000—3000 rupiába kerül.

Miután birmai bérlőnek készpénze nincsen, úgy a bérlet megszerzése után egy kereskedelmi társaság-

hoz fordul kölcsönért megfelelő kamat mellett és azon feltétellel, hogy az egész fát egy közelebb meghatározandó folyó partjához és bizonyos meghatározott árban a kölcsönadó egy ügynökének adja el. mikor az előleget megkapta és az elefántokat mevette, kulikat fogad szolgálatába és akkor az első 3—4 év alatt gazdálkodva kell bálnia a kapott tőkével, mert ezen idő alatt csakis kiadásai vannak.

Avval kezd, hogy erdejének fain övet csinál, amennyiben 4 lábnyi magasságban a földtől 8 hüvelyk széles 4 hüvelyk mély bevágásokat csinál a fában köröskörül. Ez akkor teendő, ha a fa virágzik, mert akkor a fában legtöbb a nedv és hamarabb „elhal.” három évre van szüksége a fának hogy „elhaljon,” az őv első bevágásától számítva, habár az erdőtulajdonosok korántsem várnak oly türelmesen és némelyek az eljárást többszöri bevágással siettetik és addig vágják, míg a fa szívéig jutnak. Ha az teljesen elhalt, egy kuli egy nap alatt egy fát dönthet és az összes ágakat levághatja.

Akkor jönnek az elefántok és viszik a fákat egy rakásra, a honnan a legközelebbi erdőfolyamhoz szállítatnak, miután az erdész a kalapácsal megjelölte őket.

A folyamnál a vevő ügynöke ezen kalapácsjel mellé még az erdőtulajdonos egy jelét is teszi a mi azt jelenti, hogy a fa el van adva. Az erdészeknek egymástól teljesen elütő jeleik vannak, rendszerint birmai betűk, a vevő jele pedig nevének kezdőbetűi, vagy ama kereskedelmi társaságéi, amelyet az ügynök képvisel. Ezek a jelek mélyen a fába vésődnek és ha a tutajozás megkezdődik, a vevő tetszés szerint, vagy saját, vagy főnökének jeleit is alkalmazza.

Mig a fák lehozatala tart, azok a májusi esős időjárás bekövetkeztéig és a folyók áradásáig a folyó

Kedélyes kis epizód fűződik a Királynénak egy másik besnyői útjához, még a nyolczvanas évekből.

A besnyői zárda sekrestyés fráternének az volt a szokása, hogy ha beeresztett valakit a kapun, először is kezet fogott vele s akár nő volt, akár férfi, hatalmasan megrázta kezét.

Egy alkalommal Királynénk csöngetett be a klastromba. A fráter beereszté s megmutatott neki mindent, azután ismét kibocsátotta, a nélkül, hogy felismerte volna a látogatóban Királynénkat. A gárdián éppen kinézett az ablakon s észrevette, hogy a Felséges asszony távozik a zárdából. Lélekszakadva rohant le az emeletről s ez volt első szava a fráterhez:

Megrázta a kezét!? . . .

Nem! — felelte egykedvűen a fráter, de látván a zárdafőnök ijedt arcját, kíváncsian megkérdezte:

Miért?

Szerencsétlen! Hiszen az a Királyné volt!

A Királyné!? . . s a szegény fráter majd eldőlt ijedtében.

1895-ben történt, hogy a Királyné a besnyői kolostor feletti erdőrészben eltévedt és az erdőből a kijárást nem tudta megtalálni, mert drótkerítés zárta el előtte az utat. Szerencsére egy besnyői kapuczinus barát került arra, a kit a felséges asszony megszólított: Gödöllői lakos vagyok — mondá — szeretnék hazatalálni, merre lehetne kérem kijutni az erdőből?

Az öreg barát, felismerve a Királynét, a kolostor kertjén keresztül — a besnyői templomig vezette.

A Királyné megköszönte fáradozását és kijelentette, hogy „ha már itt van, benéz a templomba is”. S ezzel bement a kolostor ódon templomába és térden állva, összekulcsolt kezekkel fohászkodott.

Egy délelőtt a haraszi erdőben járt a Felséges Asszony, hol egy töpörödött vén koldussal találkozott, ki alamizsnáért könyörgött. A Királyné rendesen nem szokott magánál pénzt hordani s így nem volt nála akkor sem. Hiába csititgatta az öreg, hogy várjon csak, majd visszajövet ad neki alamizsnát, — az csak tovább kérte, hogy adjon neki a „kisasszonyka.” —

medrében maradhatnak. De miután ezen erdőmedrek némelyike nem elég mély, hogy a törzseket a folyókig vigye, erre megint elefántok használtatnak. Ezen állatok ügyessége és értelmessége az említett munkánál bámulatós. Követik a törzset a folyón lefelé és mindannyiszor, a hányszor az megakad — és miután a megakadás hirtelen történik a sekély víz miatt, hamarjába 2—300 darab is összetornyosulna — az elefántok ügyesen szétválasztják és addig huzzák és tolják őket, a míg megint a mély vízbe kerülnek.

Ha a fák a folyókba kerülnek, már az idény kezdetén, odaküldött tutajosok által kihalásztatnak melyek nyers tutajokká kötik őket össze és bizonyos rendszer szerint a központba küldik. Ilyen központ Saheng, a hol a fákat feltartoztatják, megméri és a nagyobb folyóknak megfelelő módon újból összekötve rendezik és tovább küldik. Ezen tutajok a folyók szélessége szerint 130—150 törzsből állítatnak össze. A törzsek kötelekkel erősítetnek egymáshoz és sorokba rendeztetnek oly módon, hogy 10 törzs jön az első sorba, valamivel több a másodikba és így tovább egész 16-ig, a míg azután megint a másik vége 10 törzsre apad. A tutaj külső szélén hosszában védelmül más törzsek lesznek megerősítve, melyek könnyen leoldhatók, ha azok a parthoz ütődnek és a tutaj azon veszélynek van titéve, hogy zátonyra akad.

Mély folyókon a tutajok széles evezőkkel vannak ellátva, hogy kormányozhatók legyenek; sekélyebb folyókban a tutajosoknak a vízben kell járni, hogy maguk irányítsák a tutajt. Nagyon hosszú kötelekkel vannak ellátva, ezeknek egyik vége a tutajhoz, a másik egy bambuszbotra van erősítve. Ha a tutaj irányt akar változtatni, vagy megáll, akkor a tutajos botját a folyó homok- vagy iszapjába süllyeszti és belekapasz-

odik, a mellett nyakig a vízben van. Egy tutaj leszállítása Rahengből Paknampehig 10—15 napig tart és ezen idő alatt a tutajosoknak majdnem egész napig a vízben kell maradniuk.

Három-négy napi nagy munkáb kerül, míg a tutajokat Cheinatba szállítják, a hol a vámhivatal van és a hol a tutajosok ezt a szállítmányt elhagyják és a folyón felfelé visszamennek, hogy egy újabb szállítmányt kapjanak. Rendszerint egy tutajon három tutajos van. Cheinatból Bangkonkig az út, más tutajosok felügyelete alatt, 8—10 napig tart.

A tutajozás juniushban kezdődik és július valamint augusztus nagyobb részén át tart; e hó folyamán a folyó veszélyessé kezd lenni, a víz oly magasra nő, hogy a tutajozást októberig félbe kell szakítani, akkor ismét megkezdik és tart decemberig. Tényleg a fa legnagyobb részét október, november és december hónapokban tutajozzák le.

Blak alkonzul Bangkokban, ki nemrég egy külön tanulmányt írt a teakkereskedelemtől, azt találta, hogy a legnagyobb kellemetlenség ezen kereskedelemnél a — tolvajlás. Hogy mikép történik a tolvajlás, a következő példa illusztrálja: Mikor a tutajosok avval annak elfoglalva, hogy a fát Rahengon felül összegyűjtsék, a víz hirtelen egy éjjelen át is annyira emelkedhetik, hogy lehetetlen az összes fát biztonságba helyezni; az ár tovább viszi, úgy hogy egész Rahengig jut, a hol kulik vigyáznak rá éjjel-nappal, a mikor a víz áradni kezd. Százával állítatnak meg így a törzsek Raheng alatt és ezek számjele mellett a tutajosok megjegyzik, hogy a parttal való összeütközésnél összetörték, vagy hogy gonosz módon az usztatás alatt összevágattak, vagy hogy véletlenül megakadtak.

A fatolvaj ebben az időben lesben áll, kihalászsza

Majd könnyezve sóhajtott, hogy a „kisasszony“ nem akar neki adni, s azért mondja: „visszajövet majd kap“. — A Királyné megsajnálta a szegény, bizalmatlan öreget s az épp arra menő erdőortól kért kölcsön egy forintot, mit odaadott a koldus kalapjába. A jó öreg alig akarta elfogadni a forintot, mert ugymond: Nincs egy krajczárom sem, nem tudok visszaadni belőle, de midőn látta, hogy nincs rá szüksége, áldotta a „kisasszonykát“, ki oly hamar elsietett, hogy még a kezét sem csókolhatta meg.

A haraszi erdőben pedig egy öreg emberrel találkozott, a ki a hátán nagy köteg fát cipelt. Az aggastyán köszönni akart és a mikor a kalapját megbillentette, az véletlenül leesett a földre. Nem tudott utána hajolni, hát egész alázatosan megkérte az előtte ismeretlen uriasszonyt, hogy segítsen a baján. A Királyné mosolygott és felemelte a zsiros kalapot.

Egy másik alkalommal sétája közben az isaszeghi uton hét-nyolcz éves parasztlánya jött vele szemben kis bögrével a kezében. A gyermek nagyon elbámész-

kodott s olyan ügyetlenül ment neki egy utjelző oszlopnak, hogy a cserépcsúpor összetört. Természetesen zokogni kezdett, mire a Királyné hozzámment, vigasztalta, majd a mikor a szülei is előjöttek, pénz adott nekik, hogy azon új csuprot vegyenek a megvigasztalódott leánynak.

Igy élnek ezek a történetkéek vidékünk lakói közt s mint igaz mondák szállnak nemzedékről nemzedékre, hogy megörökötsék emlékét szeretett királynénknak.

A „Hazánk“ után.

ADOMÁK.

A hat feltétel.

- Hat feltétele van a boldog házaseletnek.
- Melyek?
- Először is gyöngéd férj.
- Hát a többi?
- A többi öt: pénz, sok pénz.

a törzseket, melyeket azután egy belföldi fűrészműnek ad el, vagy a mi a leggyakoribb eset, hátsó udvarába vonszolja azokat, a hol egy „szives szomszéd,” segítségével pallóknak és deszkáknak vágja fel, és a mikor a tulajdonos ügynökei a parton az elveszett fát keresik. az már egy új ház tetejét tartja, vagy egy új veranda padlózatát képezi. Más esetekben a Dsungelbe vonszoltatnak a fák, a hol a tulajdonos jelei kiégettnek vagy más módon tétetnek olvashatlanná és egy-két év múlva már fel nem ismerhető állapotban letutajoztatnak. A törzsek legnagyobb részét azonban valószínűleg a tolvaj maga fűrészeli fel.

Ez bizonyára „kellemes ráadás” az üzletre és nagy teher a kereskedőnek; azok természetesen, kiknek nincsenek ügynökeik a part mentén, legtöbbet szenvednek e tekintetben. Sőt nagy kereskedelmi társaságoknál, jól szervezett személyzettel, a veszteségek ily tolvajlásokból 3—5 % -ra becsültetnek idényenként.

Egy teljes mérettel bíró fának nem szabad 42"-nál kisebb kerületűnek és 26'-nál rövidebbnek lennie. Főleg ez az ugynevezett „teljes méretű” épületfa kerül exportra, de egy harmada a letutajozott fának nem bír teljes mérettel. Harmincz évre volna szüksége az ilyen kisebb méretű fának, hogy 76" kerületű legyen, 40' hosszúság mellett, akkor azonban tízszer nagyobb értékkel is bírna. Kiszámították, hogy a keskenyebb épületfa döntése, a helyett, hogy több ideig hagynák nőni, a siami erdőtulajdonosoknak, körülbelül 150,000 L-be kerül évente és pedig egyes években többre, egyes években kevesebbe. Vagyis a jelenlegi nyereségért oly mértékben áldozzák fel a később elérhető nagyobb hasznót.

A siami erdőbe fektetett tőke körülbelül 800,000 1.000.000 L-ig, többnyire angol tőke és ez természetesen még nem foglalja magában azt az összeget, mely a fa kereskedelembe hozására fordított.

A vám, mely körülbelül az eladási á 10 %-a, habár méret után szedik, a siami államnak körülbelül évi 16,000 L jövedelmet hoz; azonkívül a községi előjáróságok is szednek 4 rupiát törzsenként az erdőben, úgy hogy a teak ezen államnak körülbelül 40,000 L jövedelmet hoz. (Egy L = 12 ft.)

Különfélék.

Lelőkték a robogó vonatról. A lőcsei hadgyakorlatokról most utaznak hazafelé a katonák. Az egyik vonaton, mely a 60. gyalogezred ötödik századát vitte, Várgede közelében lebukott az egyik káplár Csaba József. Szerencsétlen esését nem a véletlen okozta, hanem társai, a kik lelokték a vonatról, mely tovább robogott Fülek felé, a káplár pedig tört karral, ájultan

maradt fekvé a sinek mellett. A sérült embert a várgedei község házára vitték. Hogy miért lökték le társai, azt még nem sikerült kideríteni.

Meglynchelt gonosztevő. A biharmegyei Berek Bösörmény községben a nép haragjában igazságot szolgáltatott egy elvetemült emberen, a ki jötevőjét meggyilkolta. Az áldozat Tordai János tehetős gazda, a ki öreg napjaira magához vette sógorát, Vig Sándort, s reá iratta minden vagyonát. Mikor Vig már megszerezte az öreg vagyonát, rosszul bánt vele, éhezette, sőt nem átalotta kezét emelni a védtelen aggastyánra. Az öreg Tordai elpanaszolta keserves helyzetét, a mire Vig még kegyetlenebb lett hozzá. A héten a durva ember részegen tért haza. Megátmadta az öreg embert s előbb kézzel ütötte, aztán bicskájával rohant reá. Tordai véresen terült el hálátlan sógorának gyilkos csapásától s néhány percz alatt kiszenvedett. Mikor a faluban híre terjedt a rémes gyilkosságnak, a nép összegyűlt Vig Sándor házához s még mielőtt a csendőrök megakadályozhatták volna, kivonszolták a gyilkost s addig ütötték-verték, míg eszméletlenül elterült. A gyilkos most halálán van.

Szerkesztői üzenetek.

B. A. urnak, B. - H u n y a d. IV. osztályu erdőőrre leendő kinevezését a jövő hó folyamán várhatja,

T ö b b e k n e k. Az erdőőri vizsgákra vonatkozó hirdetmény lapunk múlt számában megjelent. A vizsgát az ott felsorolt helyek bármelyikén lehet kérelmezni.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Ajánlkozás.

28 éves, róm. kath. vallásu, nős fiatal ember, ki az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel tette le, egy nagyobb uradalomban 8 év óta megszakitás nélkül szolgál, a vadóvást és tenyésztést, a fegyverkezelést és tisztogatást jól érti, csemetekertek kezelésében, vadászásban kitűnő jártassággal bír, a mostani állását eleserélni óhajtja s megfelelő állást keres.

Czime megtudható az „Erdészeti Ujság” kiadóhivatalában.

Allást keres

azonnali belépésre egy nős erdész, ki tanulmányait Eulenbergen végezte, beszéli a német, szláv és román nyelveket, úgy az erdészeti mint irodai szakban kitűnő, a kihasználás és felujtás, valamint út- és egyéb építkezésekben teljesen jártas, a vadászatot és mezőgazdaságot kitűnően érti. Elsőrendű bizonyítványokkal rendelkezik.

Szives ajánlatok az „Erdészeti Ujság” kiadóhivatalába „Becsületes” czímen küldendők.

Baumann Ferdinánd Szász-Sebesen

ajánlja

KITÜNŐ, TISZTA ERDÉLYI HEGYI BORAIT

és pedig:

1896. évi termés 56 literes és nagyobb hordókban, hektoliterje . . . 22 ft

1896. évi saját termés, válogatott fajokból, hektoliterje 30 ft

Hordók önköltségben számítva; visszaküldés után áruk megtérítve.

☞ Szállítás utánvét mellett. ☜

☞ Vasuti állomás helyben. ☜

MEGJELENT

a

BLUM ÉS TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujjalag megbizatott
a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruha szállításával.

Tisztelettel értesítjük, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati czikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készítettnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BUDAPEST, IV.

Sütő utca 2, Szervitater sarkán.

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítói.
Szerb kir. udvari szállítók. A földm. m. kir. miniszterium szállítói.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomtatásában Szászsebesen.